

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2021 р. №

Київ

Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю

Відповідно до Конвенції Міжнародної організації праці № 81 1947 року про інспекцію праці у промисловості й торгівлі, ратифікованої Законом України від 8 вересня 2004 р. № 1985-IV, Конвенції Міжнародної організації праці № 129 1969 року про інспекцію праці в сільському господарстві, ратифікованої Законом України від 8 вересня 2004 р. № 1986-IV, частини першої статті 259 Кодексу законів про працю України Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити такі, що додаються:

Порядок здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю;

Порядок здійснення державного нагляду за додержанням законодавства про працю.

2. Внести до Порядку накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2013 р. № 509 (Офіційний вісник України, 2013 р., № 60, ст. 2151; 2016 р., № 12, ст. 515; 2019 р., № 70, ст. 2468; 2020 р., № 23, ст. 891, № 59, ст. 1859; 2021 р. № 62, ст. 3919) зміни, що додаються.

3. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Любченко Олексій Миколайович**
Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000018233200EEF89400
Дійсний з 25.05.2021 0:00:00 по 24.05.2023 23:59:59

Мінекономіки

4706-02/51920-03 від 27.10.2021 11:41

4. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування, крім абзаців другого, восьмого-десятого пункту 5 Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю, затвердженого цією постановою, які набирають чинності одночасно з набранням чинності змін до форм документів, що складаються при здійсненні заходів державного нагляду та контролю Державною службою з питань праці.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України „Деякі питання
здійснення державного нагляду та контролю за додержанням
законодавства про працю”

1. Мета

Забезпечення ефективної реалізації посадовими особами Державної служби України з питань праці (далі – Держпраці), її територіальних органів своїх повноважень, зокрема, щодо здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Необхідність розроблення проекту акта обумовлена потребою забезпечити можливість посадовим особам Держпраці та її територіальних органів ефективно застосовувати заходи реагування у разі порушення суб'єктами господарювання вимог законодавства про працю.

Зазначені повноваження відповідно до статей 259 та 265 Кодексу законів про працю України, статті 53 Закону України „Про зайнятість населення” здійснюються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Згідно з вимогами частини п'ятої статті 2 Закону України „Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” (далі – Закон) заходи державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення здійснюються у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами.

В установленому порядку Україною ратифіковано Конвенції МОП № 81 та № 129.

Відповідно до частини третьої статті 291 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (ратифікована Законом України № 1678-VII від 16.09.2014, далі – Угода про Асоціацію), сторони підтверджують своє зобов'язання щодо ефективного виконання основоположних та пріоритетних конвенцій МОП, які вони ратифікували, та Декларації МОП стосовно основних принципів та прав у світі праці 1998 року.

Окрім того, відповідно до статті 13.5 Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою (ратифікована Законом України № 1917-VIII від 14.03.2017) кожна Сторона сприяє дотриманню та ефективній реалізації свого трудового законодавства шляхом відповідних дій уряду, зокрема, таких як: створення і підтримка дієвого режиму інспекції праці, включаючи розвиток відповідальних органів та призначення і підготовку інспекторів; моніторинг дотримання та розслідування можливих порушень, своєчасне ініціювання судових позовів задля знаходження відповідних санкцій або засобів судового

ДОКУМЕНТ СВ'ЯЗКУ З ПОРУШЕННЯМИ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Мінекономіки

Підписувач **Любченко Олексій Миколайович**

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000018233200EEF89400

Дійсний з 25.05.2021 0:00:00 по 24.05.2023 23:59:59

4706-02/51920-03 від 27.10.2021 11:41

Згідно з частиною першою статті 9 Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Відповідно до статті 19 Закону України „Про міжнародні договори України” чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства.

Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору.

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта врегульовується механізм здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю.

Згідно з вимогами частини п'ятої статті 2 Закону заходи державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення здійснюються у встановленому цим Законом порядку з урахуванням особливостей, визначених законами у відповідних сферах та міжнародними договорами.

Відповідно до статті 259 КЗпП України та статті 52 Закону України „Про зайнятість населення” контроль за дотриманням законодавства про працю та зайнятість населення здійснює Держпраці.

Проектом акта врегульовується зазначене питання, а також організаційні питання, пов'язані із забезпеченням здійснення зазначених функцій, зокрема встановлення єдиних вимог до посадових осіб, уповноважених на здійснення контролю за додержанням законодавства про працю.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 823 „Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю” (далі – Постанова № 823) затверджено Порядок здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю та Порядок здійснення державного нагляду за додержанням законодавства про працю.

За результатами проведеного аналізу скарг, що надходили від юридичних та фізичних осіб (роботодавців) на дії інспекторів праці при здійсненні ними заходів державного контролю за додержанням законодавства про працю, враховуючи судову практику з цих питань та необхідність цифровізації процесів здійснення заходів державного контролю за додержанням законодавства про працю потребує вдосконалення Постанова № 823.

Вищезазначене свідчить про впровадження нових підходів у роботі інспекції праці, зокрема, щодо здійснення превентивних заходів впливу на суб'єктів господарювання, а не караючих, з метою запобігання вчинення порушення законодавства про працю.

4. Правові аспекти

Основними нормативно-правовими актами у цій сфері правового регулювання є Конституція України, конвенції Міжнародної організації праці № 81 1947 року про інспекцію праці у промисловості й торгівлі (ратифікована Законом України від 08.09.2004 № 1985-IV), № 129 1969 року про інспекцію праці в сільському господарстві (ратифікована Законом України від 08.09.2004 № 1986-IV) та 1999 року № 182 про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці, Кодекс законів про працю України, закони України „Про зайнятість населення”, „Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”, Положення про Державну службу України з питань праці, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не матиме впливу на надходження місцевого та/або державного бюджетів.

Реалізація проекту акта не потребує витрат з Державного бюджету України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта стосується соціально-трудової сфери та потребує погодження зі Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні.

Проект акта не стосується прав осіб з інвалідністю та не потребує проведення консультацій із всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю, їхніми спілками.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує проведення консультацій з Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

Проект акта не стосується функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого і регіонального розвитку та не потребує направлення всеукраїнським асоціаціям органів місцевого самоврядування.

Прогноз впливу реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін додається.

7. Оцінка відповідності

Проект акта відповідає зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу (*acquis EC*).

Проект акта не містить норм, що порушують права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, та не містить положень, що стосуються таких прав і свобод.

У проекті акта відсутні положення, що порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті акта відсутні положення, що містять ознаки дискримінації, чи які створюють підстави для дискримінації.

Проект акта не передбачає надання державної допомоги суб'єктам господарювання та відповідно дія Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» не поширюється на зазначений проект та не поширюється на підтримку суб'єктів господарювання. У зв'язку з цим, відповідне рішення Антимонопольного комітету України, передбачене зазначеним законом, не потребується.

Проект акта потребує направлення до Національного агентства з питань запобігання корупції України для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта дасть змогу забезпечити ефективний механізм виявлення фактів порушення законодавства про працю, у тому числі застосування незадекларованої праці, порушення встановлених строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю більш як за один місяць, охорони праці у разі настання події, яка створила чи могла створити загрозу життю та здоров'ю працівників, внаслідок експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки та/або виконання робіт підвищеної небезпеки.

Підвищення чисельності офіційно працевлаштованих працівників сприятиме збільшенню надходжень до державного бюджету та бюджету Пенсійного фонду України.

Виплата заробітної плати та інших виплат, передбачених законодавством про працю працівникам зменшить напругу в суспільстві.

Додержання вимог охорони праці у разі настання події, яка створила чи могла створити загрозу життю та здоров'ю працівників, внаслідок експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки та/або виконання робіт підвищеної небезпеки дозволить зменшити кількість нещасних випадків на виробництві.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Прийняття проекту акта дасть змогу забезпечити ефективний механізм виявлення фактів порушення

		законодавства про працю
Юридичні та фізичні особи, які використовують найману працю	Позитивний	Ключовий інтерес – правова визначеність при здійсненні заходів державного нагляду (контролю). Зміни забезпечать додержання принципу правової визначеності, а також стимулюватимуть роботодавців до легального оформлення трудових відносин та додержання законодавства про працю.
Працівники підприємств, установ, організацій та фізичних осіб, які використовують найману працю	Позитивний	Ключовий інтерес – підвищення механізму захисту прав та інтересів. Прийняття проекту підвищить ефективність виявлення порушень законодавства про працю, що сприятиме захисту прав найманих працівників.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр економіки України**

Олексій ЛЮБЧЕНКО

_____ 2021 р.

ПОРЯДОК
здійснення державного нагляду за
додержанням законодавства про працю

1. Цей Порядок визначає основні завдання та процедуру здійснення Держпраці та її територіальними органами державного нагляду за додержанням законодавства про працю.

2. Основною метою державного нагляду є виявлення порушень та недоліків під час здійснення центральними органами виконавчої влади (далі - об'єкт нагляду) повноважень, визначених частиною другою статті 259 Кодексу законів про працю України (далі - контрольні повноваження).

3. Основними завданнями державного нагляду є:

розроблення пропозицій щодо шляхів підвищення ефективності здійснення контрольних повноважень;

внесення вимоги щодо забезпечення здійснення контрольних повноважень (далі - вимога);

вжиття заходів до ініціювання притягнення до відповідальності посадових осіб об'єкту нагляду за порушення законодавства під час здійснення контрольних повноважень.

4. Державний нагляд здійснюють посадові особи Держпраці та її територіальних органів, посадовими обов'язками яких передбачено здійснення повноважень державного нагляду за додержанням законодавства про працю (далі - уповноважена посадова особа), що підтверджується службовим посвідченням такої посадової особи.

5. Державний нагляд здійснюється шляхом витребовування, збирання та аналізу інформації, необхідної для підготовки висновків про стан додержання об'єктом нагляду законодавства про працю, або шляхом проведення перевірки об'єкта нагляду з виїздом за його місцезнаходженням (далі - виїзна перевірка).

Виїзні перевірки проводяться уповноваженими посадовими особами відповідно до індивідуального графіка, що затверджується керівником або заступником керівника Держпраці чи її територіального органу згідно з планом роботи Держпраці та її територіального органу на відповідний період.

Про проведення виїзної перевірки уповноважена посадова особа повідомляє об'єкт нагляду не пізніше ніж за п'ять робочих днів до її початку.

6. Строк проведення виїзної перевірки не може перевищувати п'яти робочих днів та за обґрунтованим поданням уповноваженої особи може бути продовжений керівником або заступником керівника Держпраці чи її територіального органу до десяти робочих днів.

7. До участі у виїзній перевірці в разі потреби можуть залучатися представники центральних та місцевих органів виконавчої влади, профспілок, їх організацій та об'єднань профспілок, організацій роботодавців та їх об'єднань (за згодою).

8. Перед початком проведення виїзної перевірки уповноважена посадова особа повинна пред'явити керівнику об'єкта нагляду або уповноваженій ним посадовій особі своє службове посвідчення.

9. Уповноваженій посадовій особі на час проведення виїзної перевірки надається робоче місце з правом користування телефонним зв'язком, розмножувальною технікою, іншими послугами технічного характеру, необхідними для реалізації повноважень під час виїзної перевірки, оформлення матеріалів виїзної перевірки, спілкування з посадовими особами об'єкта нагляду (у разі необхідності одержання пояснень).

10. З метою здійснення державного нагляду уповноважені посадові особи мають право:

1) безперешкодно отримувати від об'єктів нагляду документи, інформацію, показники статистичної та оперативної звітності та будь-які дані, що пов'язані із здійсненням контрольних повноважень;

2) ставити посадовим особам об'єкта нагляду запитання, отримувати від них необхідні пояснення, звіти, матеріали, іншу інформацію про рівень і стан профілактичної роботи, причини порушень законодавства про працю та вжиті заходи до їх усунення;

3) аналізувати матеріали та організаційно-розпорядчі документи, що складаються під час проведення та за результатами інспекційних відвідувань, невиїзних інспектувань; показники статистичної та оперативної звітності; дані порівняння фактично досягнутих результативних показників здійснення повноважень до показників виконання визначених Держпраці планів; даних інтерв'ювання, анкетування, опитування громадян і збирання інформації від юридичних осіб;

4) отримувати від державних органів, фізичних та юридичних осіб документи і матеріали щодо предмета державного нагляду, одержувати інформацію з автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та баз даних, створених державними органами;

5) вимагати припинення дій, які перешкоджають здійсненню державного нагляду;

6) робити висновки про стан дотримання об'єктом нагляду законодавства про працю під час здійснення контрольних повноважень (далі - висновок);

7) за результатами державного нагляду ініціювати проведення об'єктами нагляду інформаційно-роз'яснювальних кампаній щодо найбільш ефективних способів дотримання норм законодавства про працю, захисту і поновлення трудових прав працівників.

11. У разі виявлення порушення та/або недоліків під час здійснення об'єктами нагляду контрольних повноважень уповноважені посадові особи мають право:

1) вносити керівнику об'єкта нагляду обов'язкову для виконання вимогу;

2) ініціювати притягнення посадових осіб об'єкта нагляду до відповідальності за порушення законодавства під час здійснення контрольних повноважень;

3) ініціювати скасування чи зупинення дії рішень, прийнятих посадовими особами об'єкта нагляду під час здійснення контрольних повноважень, якщо вони суперечать законодавству про працю.

12. Уповноважені посадові особи з метою здійснення державного нагляду зобов'язані:

1) у повному обсязі об'єктивно та неупереджено здійснювати державний нагляд у межах повноважень, передбачених законодавством;

2) узагальнювати результати здійснення державного нагляду;

3) здійснювати методологічне забезпечення державного контролю за додержанням законодавства про працю;

4) за письмовим зверненням об'єктів нагляду надавати роз'яснення;

5) брати участь в організації проведення та/або проведенні навчання, підвищення кваліфікації, підготовки та перепідготовки посадових осіб об'єкта нагляду, уповноважених на здійснення контрольних повноважень.

13. Посадові особи об'єкта нагляду мають право:

1) перевіряти в уповноваженій посадовій особі наявність службового посвідчення;

2) не допускати уповноважену посадову особу до проведення виїзної перевірки у разі відсутності службового посвідчення;

3) подавати в письмовій формі свої пояснення, зауваження про усунення порушень до висновку та/або вимоги;

4) вимагати від уповноваженої посадової особи внесення запису про проведення виїзної перевірки до відповідного журналу перевірок (за його наявності).

14. Посадові особи об'єкта нагляду зобов'язані:

1) допускати уповноважених посадових осіб до проведення виїзної перевірки, крім випадку, передбаченого підпунктом 2 пункту 13 цього Порядку;

2) виконувати вимогу уповноваженої посадової особи щодо усунення виявлених порушень вимог законодавства про працю;

3) надавати документи, пояснення, довідки, відомості, матеріали з питань, що виникають під час здійснення державного нагляду;

4) звітувати про виконання покладених на об'єкт нагляду контрольних повноважень за формою та у строки, визначені Держпраці, але не частіше ніж один раз на місяць;

5) повідомляти уповноваженій посадовій особі про виконання вимоги, а також про притягнення до відповідальності посадових осіб об'єкта нагляду за порушення законодавства під час здійснення контрольних повноважень.

15. У разі створення об'єктом нагляду перешкод у діяльності уповноваженої посадової особи (відмова у допуску до проведення виїзної перевірки, ненадання інформації, необхідної для здійснення державного нагляду, перешкода в реалізації інших прав, передбачених пунктом 10 цього Порядку), відсутності документів, ведення яких передбачено законодавством про працю, складається акт про неможливість складення висновку (далі - акт), який підписується керівником об'єкта нагляду або уповноваженою ним посадовою особою.

Копія акта надсилається органам або посадовій особі, яким підпорядкований об'єкт нагляду, для вжиття заходів з усунення перешкод у здійсненні державного нагляду.

16. За результатами здійснення державного нагляду складається висновок.

У разі виявлення порушень законодавства про працю та/або недоліків під час здійснення контрольних повноважень також складається вимога.

17. Висновок складається у двох примірниках, що підписуються уповноваженою посадовою особою, яка здійснювала державний нагляд, та керівником об'єкта нагляду або уповноваженою ним посадовою особою.

Один примірник висновку залишається в об'єкта нагляду.

18. Якщо керівник об'єкта нагляду або уповноважена ним посадова особа не погоджуються з викладеною у висновку інформацією, керівник об'єкта нагляду або уповноважена ним посадова особа підписують висновок із зауваженнями, які є його невід'ємною частиною.

Об'єкт нагляду може подати зауваження не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дати підписання висновку. Рішення про результати розгляду поданих зауважень надається уповноваженою посадовою особою не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дати їх надходження.

19. Вимога вноситься об'єкту нагляду не пізніше ніж протягом наступного дня після підписання висновку, а в разі наявності зауважень - наступного дня після їх розгляду.

У вимозі зазначається строк для усунення виявлених порушень та/або недоліків під час здійснення контрольних повноважень, причин і умов, які до них призвели, вчинення дій, спрямованих на ефективне здійснення контрольних повноважень. У разі встановлення строку виконання вимоги більше ніж три місяці в ній визначається графік та заплановані заходи щодо її виконання з відповідним інформуванням уповноваженої посадової особи згідно з визначеною у вимозі періодичністю.

20. Стан виконання вимоги перевіряється після закінчення зазначеного у ній строку виконання, якщо об'єкт нагляду не надав відповіді або надав її в обсязі, недостатньому для підтвердження фактів її виконання.

21. У разі відмови керівника об'єкта нагляду чи уповноваженої ним посадової особи від підписання або у разі неможливості особистого вручення висновку та/або вимога складаються у трьох примірниках.

Два примірники висновку та/або вимоги надсилаються об'єкту нагляду рекомендованим листом з описом документів у ньому та з повідомленням про вручення. На примірнику висновку та вимоги, що залишаються в уповноваженої посадової особи, зазначаються реквізити поштового повідомлення, яке долучається до матеріалів інспекційного відвідування.

Об'єкт нагляду зобов'язаний повернути уповноваженій посадовій особі підписаний примірник висновку та/або вимоги не пізніше ніж через три робочих дні з дати його отримання.

У разі ненадходження в установленний строк підписаного примірника висновку та/або вимоги вони вважаються такими, що належним чином отримані, об'єкт нагляду з ними ознайомлений, а зауваження до їх змісту в об'єкта нагляду відсутні. Про зазначене об'єкту нагляду повідомляється рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

22. У разі наявності порушень вимог законодавства про працю, зафіксованих висновком, після розгляду зауважень об'єкта нагляду (у разі їх надходження) уповноважена посадова особа проводить аналіз зібраних матеріалів, за результатами якого вносить вимогу та/або вживає заходів до

ініціювання притягнення до відповідальності посадової особи за порушення законодавства під час здійснення контрольних повноважень.

У разі систематичного невиконання або неналежного виконання інспектором праці без поважних причин контрольних повноважень Держпраці на підставі відповідних висновків уповноважених посадових осіб скасовує службове посвідчення такого інспектора праці.

23. Вимога або висновок уповноваженої посадової особи можуть бути оскаржені в 10-денний строк з дати їх отримання до керівника або заступника керівника відповідного територіального органу Держпраці.

У разі незгоди з рішенням керівника або заступника керівника відповідного територіального органу Держпраці таке рішення може бути оскаржене до керівника або заступника керівника Держпраці.

Подання в установлений строк скарги тимчасово припиняє виконання вимоги.

Скарга розглядається у 30-денний строк з дати її надходження, якщо інше не встановлено законом.

За результатами розгляду скарг висновок та/або вимога можуть бути скасовані повністю або в окремій частині.

24. Порядок складення акта, висновку та їх форми визначаються Мінекономіки.

Порядок складення журналів, інструкції з оформлення документів, що складаються під час підготовки, у ході та за результатами заходів державного нагляду, та їх форми визначаються Держпраці.

**ЗМІНИ,
що вносяться до Порядку накладення штрафів за порушення
законодавства про працю та зайнятість населення**

1. У пункті 1 після слів “накладення на суб’єктів господарювання та роботодавців штрафів” доповнити словами “та застосування попереджень”.

2. Доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

“2¹. Попередження за порушення законодавства про працю до юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, які використовують найману працю та є платниками єдиного податку першої – третьої груп, застосовується уповноваженими посадовими особами на підставі:

акта, складеного за результатами заходу державного контролю за додержанням законодавства про працю;

акта перевірки ДПС, її територіального органу, у ході якої виявлені порушення законодавства про працю.

Рішення про застосування попередження приймається уповноваженою посадовою особою, визначеною абзацом першим цього пункту, протягом десяти робочих днів з дня, що настає за днем одержання документів, зазначених в абзацах другому та третьому цього пункту.

Рішення про застосування попередження надсилається роботодавцю протягом трьох днів з дня його прийняття, про що робиться відповідна позначка в матеріалах справи.”.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 2021 р. №

**ПЕРЕЛІК,
постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність**

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 823 “Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю” (Офіційний вісник України, 2019 р., № 70, ст. 2468).

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р., № 1132 “Про внесення змін до Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 3, ст. 135).

3. Пункт 15 змін, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 8 липня 2020 р. № 617 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 59, ст. 1859).

4. Пункт 4 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 р. № 780 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 62, ст. 3919).

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Любченко Олексій Миколайович**
Сертифікат [58E2D9E7F900307B0400000018233200EEF89400](#)
Дійсний з [25.05.2021 0:00:00](#) по [24.05.2023 23:59:59](#)

Мінекономіки

4706-02/51920-03 від 27.10.2021 11:41

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
“Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю”

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проекту акта
Порядок накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 № 509	
Пункт 1	
<p>1. Цей Порядок визначає механізм накладення на суб'єктів господарювання та роботодавців штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення, передбачених частиною другою статті 265 Кодексу законів про працю України та частинами другою – сьомою статті 53 Закону України “Про зайнятість населення” (далі – штрафи).</p>	<p>1. Цей Порядок визначає механізм накладення на суб'єктів господарювання та роботодавців штрафів та застосування попереджень за порушення законодавства про працю та зайнятість населення, передбачених частиною другою статті 265 Кодексу законів про працю України та частинами другою – сьомою статті 53 Закону України “Про зайнятість населення” (далі – штрафи).</p>
Пункт 2 ¹	
<p><i>Норма відсутня</i></p>	<p>2¹. Попередження за порушення законодавства про працю до юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, які використовують найману працю та є платниками єдиного податку першої – третьої груп, застосовується уповноваженими посадовими особами на підставі:</p> <p style="text-align: center;">акта, складеного за результатами заходу державного контролю за додержанням законодавства про працю;</p> <p style="text-align: center;">акта перевірки ДПС, її територіального органу, у холі якої виявлені порушення законодавства про</p>

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Любченко Олексій Миколайович**
 Сертифікат **58E2D9E7F900307B0400000018233200EEF89400**
 Дійсний з **25.05.2021 0:00:00** по **24.05.2023 23:59:59**

4706-02/51920-03 від 27.10.2021 11:41

Рішення про застосування попередження приймається уповноваженою посадовою особою, визначеною абзацом першим цього пункту, протягом десяти робочих днів з дня, що настає за днем одержання документів, зазначених в абзацах другому та третьому цього пункту.

Рішення про застосування попередження надсилається роботодавцю протягом трьох днів з дня його прийняття, про що робиться відповідна позначка в матеріалах справи.”

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр економіки України**

Олексій ЛЮБЧЕНКО

_____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 2021 р. №

**Порядок здійснення державного контролю за додержанням
законодавства про працю**

Загальні питання

1. Цей Порядок визначає процедуру та особливості здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю юридичними особами (зокрема їх структурними та відокремленими підрозділами, які не є юридичними особами) та фізичними особами, які використовують найману працю (далі – об’єкт відвідування, роботодавець), з урахуванням положень Конвенції Міжнародної організації праці № 81 1947 року про інспекцію праці у промисловості й торгівлі, ратифікованою Законом України від 8 вересня 2004 р. № 1985-IV, Конвенції Міжнародної організації праці № 129 1969 року про інспекцію праці в сільському господарстві, ратифікованою Законом України від 8 вересня 2004 р. № 1986-IV, та Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”.

2. Відповідно до цього Порядку здійснюються заходи державного контролю за додержанням законодавства про працю з питань:

- порушення встановлених строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю більш як за один місяць, які проводяться у формі інспекційних відвідувань та невиїзних інспектувань;

- виявлення неоформлених трудових відносин, які проводяться у формі інспекційних відвідувань;

- охорони праці, про порушення, яке спричинило шкоду чи могло створити загрозу життю чи здоров’ю працівника внаслідок експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки та/або виконання робіт підвищеної небезпеки, які проводяться у формі інспекційних відвідувань;

Заходи державного контролю з питань додержання законодавства про працю, крім питань, визначених абзацом другим – четвертим цього пункту, здійснюються відповідно до вимог Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” з урахуванням пунктів 3-4, підпунктів 1-7 пункту 14 цього Порядку.

3. Інспекторами праці є посадові особи Держпраці та її територіальних органів (далі – органи контролю), посадовими обов’язками яких передбачено повноваження щодо здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю (далі – контрольні повноваження) та які пройшли перевірку знань у напрямку, визначеному Мінекономіки

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Мінекономіки

Підписувач **Любченко Олексій Миколайович**
Сертифікат **58E2D9E7F900307B0400000018233200EEF89400**
Дійсний з **25.05.2021 0:00:00** по **24.05.2023 23:59:59**

4706-02/51920-03 від 27.10.2021 11:41

Контрольні повноваження інспектора праці підтверджуються службовим посвідченням встановленої Мінекономіки форми, що видається Держпраці.

На офіційному вебсайті Держпраці оприлюднюється інформація про видані службові посвідчення інспекторів праці.

Службове посвідчення, щодо якого не оприлюднена інформація, вважається недійсним.

Про втрату службового посвідчення інспектор праці невідкладно повідомляє Держпраці.

У разі прийняття рішення про скасування службового посвідчення та у разі, коли таке посвідчення зіпсоване чи втрачене, інформація про нього з оприлюдненого переліку посвідчень виключається.

4. Заходи державного контролю за додержанням законодавства про працю проводяться органами контролю за місцем провадження господарської діяльності об'єкта відвідування або у приміщенні органу контролю.

5. На офіційному вебсайті Держпраці оприлюднюються форми документів: направлення на проведення заходу державного контролю (далі – направлення);

акта складеного за результатами проведеного заходу державного контролю (далі – акт);

акта про неможливість проведення заходу державного контролю;

акта про відмову від підпису;

вимоги інспектора праці про надання об'єктом відвідування для ознайомлення документів та/або їх копій або витягів з документів, пояснень, доступу до всіх видів приміщень, організації робочого місця;

припису про усунення виявлених порушень законодавства про працю (далі – припис);

довідки про стан дотримання законодавства про працю;

погодження об'єкта відвідування на проведення заходу державного контролю в електронній формі;

запиту об'єкта відвідування щодо складання акта та припису в електронній формі.

Інспекційне відвідування або невиїзне інспектування та рішення інспектора праці, передбачене пунктом 32 цього Порядку, підлягає повідомній реєстрації Держпраці чи її територіальним органом до початку їх проведення.

Порядок повідомної реєстрації інспекційних відвідувань та рішень інспектора праці, передбачених пунктом 32 цього Порядку, визначається Держпраці.

Проведення інспекційних відвідувань та організація невіїзних інспектувань

6. Підставами для здійснення інспекційних відвідувань або невіїзних інспектувань є:

1) звернення працівника про порушення стосовно нього законодавства про працю;

2) звернення фізичної особи, стосовно якої порушено правила оформлення трудових відносин;

3) рішення керівника органу контролю про проведення інспекційних відвідувань з питань:

- виявлення неоформлених трудових відносин, прийняте за результатами аналізу інформації, отриманої із засобів масової інформації, інших джерел, доступ до яких не обмежений законодавством, та джерел, зазначених у підпунктах 1, 2, 4-6 цього пункту;

- охорони праці, прийняте за результатами аналізу інформації та/або документів про порушення, яке спричинило шкоду чи могло створити загрозу життю чи здоров'ю працівника внаслідок експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки та/або виконання робіт підвищеної небезпеки;

4) рішення суду;

5) повідомлення посадових осіб органів державного нагляду (контролю), правоохоронних органів про виявлені в ході виконання ними повноважень ознаки порушення законодавства про працю з питань виявлення неоформлених трудових відносин, порушення строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю більш як за один місяць;

6) інформація:

Держстату та її територіальних органів, місцевих органів виконавчої влади про порушення встановлених строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю більш як за один місяць;

ДПС та її територіальних органів про:

невідповідність кількості працівників роботодавця обсягам виробництва (виконаних робіт, наданих послуг) до середніх показників за відповідним видом економічної діяльності;

факти порушення законодавства про працю, виявлені в ході здійснення повноважень;

факти провадження господарської діяльності без державної реєстрації у порядку, встановленому законом, як суб'єкта господарювання;

Пенсійного фонду України та його територіальних органів про:

роботодавців, в яких стосовно працівників відсутнє повідомлення про прийняття на роботу;

роботодавців, в яких протягом місяця кількість працівників, що працюють на умовах неповного робочого часу, збільшилася на 20 і більше відсотків;

фізичних осіб, які виконують роботи (надають послуги) за цивільно-правовими договорами в одного роботодавця більше року;

роботодавців, в яких 30 і більше відсотків фізичних осіб працюють на умовах цивільно-правових договорів;

роботодавців із чисельністю 20 і більше працівників, в яких протягом місяця відбулося скорочення на 10 і більше відсотків працівників;

7) подання первинної профспілкової організації з матеріалами громадського контролю за дотриманням законодавства про працю, які підтверджують виявлені порушення права члена цієї профспілки, що перебуває в трудових відносинах з роботодавцем, відносно якого здійснювався громадський контроль, щодо своєчасної виплати заробітної плати;

8) доручення Прем'єр-міністра України у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням події, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, з питань, визначених абзацом другим – четвертим пункту 2 цього Порядку;

9) звернення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

10) невиконання припису інспектора праці;

11) звернення посадових осіб органів місцевого самоврядування про порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства про працю у випадках, коли право на подання такого звернення передбачено законом.

Звернення працівників, фізичних осіб, стосовно яких порушено правила оформлення трудових відносин, може бути подане через представника відповідно до законодавства.

За рішенням керівника органу контролю або його заступника, погодженим з об'єктом відвідування, невиїзні інспектування з питань порушення строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю більш як за один місяць, можуть проводитись без виїзду за місцезнаходженням об'єкта відвідування на підставі наданих ним документів та пояснень. У такому разі, надання об'єкту контролю направлення, обмін документами, що складаються у ході та за результатами невиїзного інспектування, та поясненнями, що підтверджують чи спростовують наявність порушень, може здійснюватися у тому числі в електронній формі з накладенням удосконаленого електронного підпису (далі – УЕП) або кваліфікованого електронного підпису (далі – КЕП) через засоби телекомунікаційного зв'язку, визначені у погодженні об'єкта відвідування на проведення заходу державного контролю в електронній формі, надання та обмін документами в електронній формі.

У такому разі, днем вручення документів та/або їх копій вважається день направлення відповідного документа (-ів) та/або їх копій за визначеним сторонами засобом обміну документами.

У випадках, коли відносно зазначених документів або їх визначена законодавством форма передбачають проставлення особистого підпису

інспектора праці та/або об'єкта відвідування, накладається УЕП або КЕП таких осіб.

Під час здійснення інспекційних відвідувань або невиїзних інспектувань з'ясовуються лише питання визначені абзацом другим – четвертим пункту 2 цього Порядку необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цих заходів, з обов'язковим зазначенням цих питань у направленні.

7. Під час підготовки до проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування інспектор праці може одержати інформацію та/або документи, що стосуються предмета інспекційного відвідування або невиїзного інспектування, зокрема шляхом проведення аналізу наявної (доступної) інформації про стан додержання об'єктом відвідування законодавства про працю.

Документи, одержані під час підготовки до проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування, що містять інформацію про порушення об'єктом відвідування вимог законодавства про працю, долучаються до матеріалів інспекційного відвідування або невиїзного інспектування.

8. У разі потреби для участі в інспекційних відвідуваннях інспектором праці можуть залучатися (за згодою об'єкта відвідування або іншої уповноваженої ним посадової особи) представники профспілок, їх організацій та об'єднань, члени яких працюють на об'єкті відвідування, організацій роботодавців та їх об'єднань, державних органів.

9. Про проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування інспектор праці попереджає об'єкт відвідування або уповноважену ним посадову особу.

Про проведення інспекційного відвідування з питань виявлення неоформлених трудових відносин інспектор праці повідомляє об'єкту відвідування або уповноваженій ним посадовій особі, якщо тільки він не вважає, що таке повідомлення може завдати шкоди інспекційному відвідуванню.

10. Під час проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування інспектор праці повинен пред'явити своє службове посвідчення та направлення.

Перед підписанням акта інспектор праці вносить запис про проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування до відповідного журналу реєстрації заходів державного контролю об'єкта відвідування (за його наявності), крім випадків проведення заходу державного контролю в електронній формі, коли запис до журналу реєстрації заходів державного контролю об'єкта відвідування не вноситься.

11. Тривалість інспекційного відвідування або невиїзного інспектування не може перевищувати десяти робочих днів.

12. Інспектори праці за наявності службового посвідчення та направлення безперешкодно мають право:

1) під час проведення інспекційних відвідувань об'єкта відвідування за наявності підстав, визначених пунктом 6 цього Порядку, без попереднього повідомлення о будь-якій годині доби проходити до будь-яких місць, у тому числі виробничих, службових, адміністративних приміщень об'єкта відвідування, де використовується наймана праця;

2) ознайомлюватися з будь-якими книгами, реєстрами та документами, ведення яких передбачено законодавством про працю, що містять інформацію/відомості з питань, які є предметом інспекційного відвідування, з метою перевірки їх відповідності нормам законодавства та отримувати завірені об'єктом відвідування їх копії або витяги, у тому числі в електронній формі, завірені УЕП або КЕП;

3) наодинці або у присутності свідків, у тому числі за допомогою телекомунікаційних систем, ставити керівнику та/або працівникам об'єкта відвідування, іншим особам, що володіють необхідною інформацією, запитання, що стосуються законодавства про працю, отримувати із зазначених питань усні та/або письмові пояснення;

4) за наявності ознак кримінального правопорушення та/або створення загрози безпеці інспектора праці залучати працівників правоохоронних органів;

5) на надання робочого місця з можливістю ведення конфіденційної розмови з працівниками щодо предмета інспекційного відвідування;

6) фіксувати підготовку та/або проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування засобами аудіо-, фото- та відеотехніки;

7) отримувати від органів державної влади, об'єктів відвідування інформацію та/або документи, необхідні для проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування;

8) вносити вимогу про надання об'єктом відвідування для ознайомлення документів та/або їх копій або витягів з документів, пояснень, доступу до всіх видів приміщень, організації робочого місця.

13. Вимога інспектора праці про надання об'єктом відвідування для ознайомлення документів та/або їх копій або витягів з документів, пояснень, доступу до всіх видів приміщень, організації робочого місця, внесена в межах повноважень, є обов'язковою для виконання.

На час виконання такої вимоги строк проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування зупиняється.

Строки виконання вимоги інспектора праці про надання об'єктом відвідування для ознайомлення документів та/або їх копій або витягів з документів не можуть бути меншими 1 робочого дня з моменту отримання такої вимоги.

14. Інспекторам праці забороняється:

- 1) виступати посередниками, арбітрами чи експертами під час розгляду індивідуальних або колективних трудових спорів;
- 2) підміняти працівників об'єкта відвідування під час проведення розрахунків або перерахунків розмірів належних працівникам коштів, готувати висновки про відповідність або невідповідність нормативних актів об'єкта відвідування вимогам нормативно-правових актів з метою їх подальшої передачі працівникам (у тому числі звільненим), іншим особам чи органам;
- 3) проводити інспекційні відвідування або невиїзні інспектування з метою отримання від об'єкта відвідування будь-яких документів або їх копій для подальшої передачі іншим особам;
- 4) розглядати та перевіряти питання, яке є предметом розгляду в суді або щодо якого набрало законної сили рішення суду, перевіряти своєчасність, правильність і повноту виконання рішень суду;
- 5) розголошувати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію чи інформацію про виробничі процеси, з якими вони могли ознайомитися під час виконання своїх посадових обов'язків, крім випадків, передбачених законом, у тому числі протягом трьох років після звільнення з посади;
- 6) розголошувати джерело будь-якої скарги, доведеної до їх відома, на недоліки або порушення і повідомляти об'єкту відвідування або його представнику про те, що відвідування було проведено у зв'язку з отриманням такої скарги;
- 7) вилучати в об'єктів відвідування оригінали їх фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, а також комп'ютери та їх частини;
- 8) проводити інспекційне відвідування або невиїзне інспектування понад строк, визначений пунктом 11 цього Порядку.

15. Під час проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування об'єкт відвідування має право:

- 1) перевіряти в інспектора праці наявність службового посвідчення;
- 2) одержувати копію направлення;
- 3) не допускати до проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування у разі:
 - відсутності службового посвідчення;
 - коли на офіційному вебсайті Держпраці не оприлюднено уніфікованої форми акта;
- 4) вимагати припинення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування у разі перевищення визначеного пунктом 11 цього Порядку максимального строку здійснення такого заходу;
- 5) подавати в письмовій формі та/або в електронній формі, завірені УЕП або КЕП свої пояснення, зауваження до акта;
- 6) вимагати від інспектора праці внесення запису про проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування до відповідного

журналу реєстрації заходів державного нагляду (контролю) об'єкта відвідування (за його наявності) перед поданням акта для підпису об'єктом відвідування або уповноваженою ним посадовою особою, крім випадків, визначених абзацом третім пункту 10 цього Порядку;

7) перед підписанням акта інспекційного відвідування або невіїзного інспектування бути поінформованим про свої права та обов'язки;

8) вимагати від інспектора праці додержання вимог законодавства;

9) вимагати нерозголошення комерційної таємниці або конфіденційної інформації об'єкта відвідування;

10) оскаржувати в установленому законодавством порядку неправомірні дії інспектора праці;

11) отримувати консультативну допомогу від інспектора праці з метою запобігання порушенням під час проведення інспекційних відвідувань або невіїзного інспектування;

12) фіксувати проведення інспекційного відвідування або невіїзного інспектування засобами аудіо-, фото- та відеотехніки;

13) оскаржувати відповідно до пункту 30 цього Порядку припис та/або вимогу інспектора праці.

16. Акт про неможливість проведення інспекційного відвідування або невіїзного інспектування із зазначенням відповідних підстав складається у разі:

1) створення об'єктом відвідування перешкод у діяльності інспектора праці (відмова у допуску до проведення відвідування, зокрема ненадання на вимогу інспектора праці інформації, та/або документів необхідних для проведення інспекційного відвідування або невіїзного інспектування; перешкода в реалізації інших прав, передбачених пунктом 12 цього Порядку);

2) відсутності об'єкта відвідування або уповноваженої ним особи за місцезнаходженням (адресою, зазначеною в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, інших документах, що стали підставою для проведення відвідування);

17. Копія акта, зазначеного у пункті 16 цього Порядку, надсилається до центрального чи місцевого органу виконавчої влади, та/або юридичної особи (за наявності), до сфери управління яких належить юридична особа та/або філія, або який здійснює функції з управління корпоративними правами держави у відповідній юридичній особі та/або філії, для вжиття заходів з усунення перешкод у проведенні заходу державного контролю та/або забезпечення присутності об'єкта відвідування за своїм місцезнаходженням.

Складення акта, припису та прийняття рішень за результатами інспекційного відвідування, невіїзного інспектування

18. За результатами заходу державного контролю складається акт і в разі виявлення порушень вимог законодавства про працю – припис.

19. Акт складається в останній день інспекційного відвідування у двох примірниках, які підписуються інспектором (-ами) праці, що його проводив (-ли), та об'єктом відвідування або уповноваженою ним особою.

Один примірник акта залишається в об'єкта відвідування.

Другий примірник акта залишається в інспектора праці.

20. Якщо об'єкт відвідування не погоджується з викладеною в акті інформацією, акт підписується із зауваженнями, про що проставляється відповідна відмітка в акті. Зауваження є невід'ємною частиною акта.

Зауваження можуть бути подані об'єктом відвідування не пізніше трьох робочих днів після дня підписання акта у письмовому вигляді безпосередньо до Держпраці чи її територіального органу. У разі неодержання інспектором праці упродовж трьох днів після дня підписання акта зауважень, акт вважається підписаним без зауважень. Письмова вмотивована відповідь на зауваження надається інспектором праці не пізніше ніж через три робочих дні з дати їх надходження.

21. Матеріали, зафіксовані засобами аудіо-, фото- та відеотехніки в ході підготовки та/або проведення інспекційних відвідувань або невиїзних інспектувань, долучаються до акта у паперовому або електронному вигляді на дисках для лазерних систем зчитування, на яких проставляється номер і дата складення акта. Про долучення таких матеріалів робиться відмітка в акті.

22. Припис є обов'язковою для виконання у визначені строки письмовою вимогою інспектора праці про усунення об'єктом відвідування порушень вимог законодавства про працю, виявлених під час інспекційного відвідування або невиїзного інспектування, та не може містити вимоги щодо поновлення порушених прав окремого працівника та/або громадянина.

У приписі, складеному за результатами інспекційного відвідування або невиїзного інспектування з питань порушення встановлених строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю більш як за один місяць, за погодженням з суб'єктом господарювання додатково визначається календарний план погашення такої заборгованості.

23. Припис вноситься об'єкту відвідування в день підписання акта або не пізніше наступного робочого дня після його підписання, а в разі наявності зауважень – наступного дня після їх розгляду.

Припис складається у двох примірниках, що підписуються інспектором праці, який проводив інспекційне відвідування, та об'єктом відвідування або уповноваженою ним особою.

Один примірник припису залишається в об'єкта відвідування.

24. Стан виконання припису перевіряється після закінчення зазначеного в ньому строку виконання. Якщо об'єкт відвідування не надав відповіді або надав її в обсязі, недостатньому для підтвердження факту виконання припису, проводиться інспекційне відвідування з підстави, наведеної у підпункті 10 пункту 6 цього Порядку.

25. У разі відмови об'єкта відвідування або уповноваженої ним особи від підписання або у разі неможливості особистого вручення акта та/або припису акт та/або припис складаються одночасно у трьох примірниках. Третій примірник акта складається в електронній формі з накладенням УЕП та КЕП інспектора праці та зберігається в електронній формі на дисках для лазерних систем зчитування, на яких проставляється номер акта.

У разі відмови об'єкта відвідування підписати акт та/або припис, а також у разі неможливості їх вручення, інспектор праці вносить до такого акта та/або припису відповідний запис з посиланням на причини неможливості підписання та/або вручення.

Два примірники акта та/або припису, складеного з урахуванням вимог абзацу першого та другого пункту 23 цього Порядку, не пізніше ніж протягом наступного робочого дня надсилаються об'єкту відвідування за адресою, зазначеною в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, рекомендованим листом з описом документів у ньому та повідомленням про вручення. На примірнику акта та/або припису, що залишаються в інспектора праці, зазначаються реквізити поштового повідомлення, яке долучається до матеріалів інспекційного відвідування.

Об'єкт відвідування зобов'язаний повернути інспектору праці нарочно або поштовим відправленням з описом вкладення підписаний примірник акта та/або припису не пізніше ніж через три робочих дні з дати його отримання.

У разі ненадходження протягом семи робочих днів після дня відправлення об'єкту відвідування підписаного примірника акта та/або припису складається акт про відмову від підпису у двох примірниках, один з яких надсилається об'єкту відвідування рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

26. За письмовим запитом об'єкта відвідування, наданим інспектору праці не пізніше як за три дні до підписання акта, акт та/або припис можуть бути складені в електронній формі та направлені об'єкту відвідування на визначену у запиті електронну адресу. Акт та/або припис у паперовому вигляді у такому випадку не складаються.

Складені в електронній формі акт та/або припис підписується інспектором праці та об'єктом відвідування шляхом накладення УЕП або КЕП.

Застосування заходів впливу у зв'язку з порушенням законодавства про працю, оскарження припису або вимоги

27. У разі наявності порушень вимог законодавства про працю, зафіксованих в акті, після розгляду зауважень об'єкта відвідування до нього (у разі їх надходження) інспектор праці проводить аналіз матеріалів інспекційного відвідування або невиїзного інспектування, за результатами якого вносить припис та вживає заходів до притягнення винної у допущенні порушень посадової особи до встановленої законом відповідальності.

28. У разі виконання припису в установленій у ньому строк заходи до притягнення об'єкта відвідування та його посадових осіб до відповідальності не вживаються, крім випадків, визначених пунктом 29 цього Порядку.

29. Заходи до притягнення об'єкта відвідування та його посадових осіб до відповідальності за використання праці неоформлених працівників вживаються одночасно із внесенням припису незалежно від факту усунення виявлених порушень у ході інспекційного відвідування.

30. Припис або вимога інспектора праці можуть бути оскаржені у десятиденний та одnodенний строк відповідно, з дати їх отримання до керівника або заступника керівника відповідного територіального органу Держпраці.

У разі незгоди з рішенням керівника або заступника керівника відповідного територіального органу Держпраці таке рішення може бути оскаржене до Голови або заступника Голови Держпраці:

стосовно вимоги – в одnodенний термін з дня отримання такого рішення;
стосовно припису – протягом десяти робочих днів з дня отримання такого рішення.

Подання в установленій строк скарги тимчасово припиняє виконання припису або вимоги інспектора праці.

Про подання скарги на рішення об'єкт відвідування інформує відповідний територіальний орган Держпраці у строки, визначені абзацами третім та четвертим цього пункту.

Скарга подана відповідно до абзацу першого та другого цього пункту розглядається у 30-денний строк після дня її надходження, якщо інше не встановлено законом.

На час розгляду скарги на вимогу інспектора праці рішенням керівника або заступника органу контролю проведення інспекційного відвідування або невиїзного інспектування зупиняється.

За результатами розгляду скарги вимога або припис, у тому числі за результатами розгляду зауважень до акта, можуть бути скасовані повністю або в окремій частині.

**Забезпечення об'єкта відвідування та його працівників
інформацією та консультаціями щодо найбільш ефективних
способів дотримання законодавства про працю**

31. За письмовою заявою роботодавця інспектори праці можуть проводити аналіз стану дотримання законодавства про працю та надавати рекомендації щодо його застосування.

За результатами проведеного аналізу складається довідка.

Рішення про доцільність проведення заходу, передбаченого абзацом першим цього пункту, приймає керівник органу контролю або його заступник.

32. Інспектор праці самостійно приймає рішення про необхідність відвідування роботодавця з метою інформування його та працівників про найбільш ефективні способи додержання законодавства про працю.
